

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Bydgoszczy
zawierający

Program realizacji doradztwa zawodowego
na rok szkolny 2024/2025

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest to ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną), ma charakter planowych działań.

PODSTAWA PRAWNA

- Zajęcia z doradztwa zawodowego są organizowane na podstawie **ustawy - Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.**, gdzie system oświaty zapewnia w szczególności:
 - dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy,
 - kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych; przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia,
 - warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r.** w sprawie doradztwa zawodowego określa, na czym polega doradztwo zawodowe oraz jakie są jego cele na poszczególnych etapach edukacji, wyszczególniając: preorientację zawodową dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego,
 - orientację zawodową dla klas I-VI szkół podstawowych,
 - działania w zakresie doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r.** w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół nakłada obowiązek realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 10 godzin w całym okresie nauczania.
- §11 **rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017r.** w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r.** w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

I. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy,
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna,
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

II. Cele ogólne programu WSDZ

Celem preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych jest:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu;
- kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania;
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci;
- stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach 1 - 3 jest:

- Wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy;
- Rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji;
- Stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach 4 - 6 jest:

- Poznawanie własnych zasobów;
- Zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy;
- Kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji;
- Stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach 7 – 8 jest:

- Przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów;
- Przekazanie informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III. Doradztwo zawodowe jest realizowane

- **w przedszkolu** – na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzących zgodnie z przyjętym programem wychowania przedszkolnego
- **w klasach 1 - 6 SP** na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, w świetlicy szkolnej,
- **w klasach 7-8 SP** na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonego przez doradcę zawodowego w szkole.

IV. Adresaci działań

Działania związane z doradztwem zawodowym kierowane są do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

A. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.

- indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu. pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów. pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.
- poruszanie się na rynku pracy.
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie
- rozwijanie postawy i umiejętności przedsiębiorczych poprzez prowadzone warsztaty,
- spotkania z przedstawicielami instytucji zewnętrznych w tym wizyty studyjne w zakładach
- pracy oraz spotkania na terenie szkoły z przedstawicielami różnych profesji.
- zaciekawienie pracą zawodową rodziców i osób z najbliższego otoczenia,
- określanie na czym polega praca zawodowa rodziców, dziadków,
- dostrzeganie znaczenia pracy zawodowej dla innych,
- wykorzystanie własnego doświadczenia i obserwacji w zabawach tematycznych,
- organizację zabaw tematycznych z wykorzystaniem wiedzy własnej,
- wzbogacanie wiadomości na temat pracy, roli społecznej ludzi pełniących ważne funkcje społeczne (np. przedstawicieli policji, straży pożarnej),
- podejmowanie próby zrozumienia motywacji osób wykonujących różne zawody,
- nazywanie zawodów, rozpoznawanie pomocy, narzędzi, charakterystycznego ubioru,
- nazywanie różnych zawodów, rozpoznawanie pomocy i narzędzi do ich wykonywania,
- poznaniu różnych zawodów, rozpoznaniu pomocy i znajomości narzędzi potrzebnych do ich wykonania,
- rozpoznawanie własnych predyspozycji, zainteresowań,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- szacunek dla pracy innych osób.

B. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- spotkania dla rodziców służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci, prowadzone z udziałem instytucji zewnętrznych,
- włączanie rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów do działań informacyjnych szkoły,
- prezentowanie doświadczenia zawodowego z poszczególnych obszarów zawodowych,
- przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej, współpraca ze szkołami ponadpodstawowymi,
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- konsultacje doradcze dla zainteresowanych rodziców i uczniów w umówionych terminach.
- aktywne włączanie rodziców w proces dydaktyczno – wychowawczy, jako przedstawicieli różnych zawodów,
- odwiedzanie miejsc pracy rodziców, dziadków i osób z najbliższego otoczenia.

C. W ramach pracy z nauczycielami (radą pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczo - profilaktycznego, •
- współpraca z wychowawcami poszczególnych klas – organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych instytucji,
- organizacja działań wspierających rodziców w wyborze dalszej drogi edukacji ich dzieci.
- współpraca z pedagogiem i psychologiem szkolnym

V. Realizatorzy zadań

- Dyrektor szkoły
- Szkolny doradca zawodowy
- Pedagog szkolny
- Psycholog szkolny
- Nauczyciele

W realizację zadań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, wychowawcy świetlicy, specjaliści oraz inne osoby zatrudnione w szkole.

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania. Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z kompetencji, profilu wykształcenia, wykładanych treści oraz podstawy programowej w szkole podstawowej.

VI. Podmioty wspierające działania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;

- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas 7 i 8;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas 7 i 8.

Centra kształcenia praktycznego (CKP):

- organizowanie dla uczniów lekcji zawodoznawczych;
- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym.

Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle;
- organizowanie konkursów zawodoznawczych dla dzieci i młodzieży.

Pracodawcy:

- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych,
- organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

VII. Treści, formy i czas realizacji programu

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, zastępstwach, zajęciach pozalekcyjnych oraz poza szkołą poprzez udział uczniów w wyjściach i wycieczkach, w spotkaniach i imprezach edukacyjnych związanych z wyborem szkoły średniej i poznawaniem zawodów.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez specjalistów, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli),
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).
- na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego.

Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- **Poradnictwo grupowe** - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- **Rynek edukacyjny i pracy** - wizyty studyjne w szkołach ponadpodstawowych, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, Mobilne Centrum Kariery i inne).
- **Informacja edukacyjno – zawodowa** (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej/o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół ponadpodstawowych/. Wdrażanie do samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- **Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze przeprowadzone w szkole.**

Metody realizacji działań:

- praca w grupach klasowych i przedszkolnych,
- realizacja programów edukacyjnych np. bohater tygodnia
- przeprowadzenie ankiety dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są w ramach:

- Zajęć przedmiotowych, lekcji wychowawczych i/lub warsztatów doradczych prowadzonych we wszystkich oddziałach klasowych.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Wycieczek edukacyjnych, i wizyt w zakładach pracy.

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej oraz wywiadów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi dyrektorowi szkoły (radzie pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego

VIII. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli i klas I-VI

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

IX. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI 1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

X. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z auto- analizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjnozawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów; 3.3 charakteryzuje strukturę system edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

XI. Zadania z zakresu realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2024/2025

L.p.	Działania/tematy	Metody i formy działania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Monitoring
Preorientacja zawodowa - Oddziały przedszkolne -Przedszkole 58					
1.	Znowu razem	Forma realizacji: zbiorowa, indywidualna, grupowa. Metody realizacji: obserwacja, pokaz, praktyczne działanie	I semestr roku szkolnego 2024/2025	Wychowawcy grup przedszkolnych	Wpisy tematów
2.	Jesienne kołysanki - poszerzanie wiedzy i zdobywanie wiadomości na temat otaczającej przyrody, poznawanie wyglądu, zwyczajów i sposobów odżywiania zwierząt leśnych				
3.	Kraina bezpieczeństwa				

4.	Tajemnice ziemi - rozbudzanie zainteresowań dotyczących wiedzy o naszej planecie i jej położeniu w kosmosie • rozwijanie wiedzy o kontynentach oraz ich faunie, florze i mieszkańcach				
5.	O czym szumią drzewa? - zapoznanie z wybranymi gatunkami drzew oraz ptaków, zapoznanie z pracą leśniczego.				
6.	Woda źródło życia - nazwy zawodów związanych z wodą.	pogadanka, burza mózgów, metoda zadań stawianych dziecku, metoda projektów, odgrywanie ról, metoda samodzielnych doświadczeń, opowiadanie.	II semestr roku szkolnego 2024/2025		
7.	Kolory wiosny - doskonalenie umiejętności wokalne i taneczne.				
8.	Opowieści czterech wiatrów – uczestnictwo w zabawach				

	badawczych, szukanie przyczyn obserwowanych zjawisk i wyciąganie logicznych wniosków	Wykorzystanie środków multimedialnych.			
10.	Sztuka bycia mądrym - nauka wymiany żetonów na towar w sytuacji kupna – sprzedaży				
11.	Aktywnie, rodzinie, zdrowo - dostrzeganie znaczenia wybranych zawodów oraz wzbogacanie wiedzy dotyczącej narzędzi pracy, elementów ubioru, wykonywanych czynności.				
12.	Marzenia do spełnienia -poznanie przykładów ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki rozwijaniu własnych predyspozycji. • Wskazywanie drogi realizacji marzeń i rozwijania własnych zdolności talentów.				
13.	Ekotydzień - poznanie przedmiotów przydatnych podczas obserwowania przyrody oraz ich przeznaczenie i sposoby korzystania z nich				
Orientacja zawodowa - Oddziały klas I – III					
Klasy I					

1.	Dzień Kropki – poznanie swoich talentów.	Formy realizacji: zbiorowa, indywidualna, grupowa. Metody aktywizujące – burza mózgów, mapa myśli, dyskusja, praca w grupie, drama. Wykorzystanie środków multimedialnych. Wycieczki i spotkania z przedstawicielami różnych	I semestr roku szkolnego 2024/2025	Wychowawcy klas I	Wpisy tematów
2.	Po co robimy zdjęcia?				
3.	W jakich domach mieszkają ludzie?				
4.	Jakie zwierzęta hoduje się na wsi?				
5.	Jak się zdrowo odżywiać?				
6.	Czym zajmuje się zegarmistrz?	II semestr roku szkolnego 2024/2025			
7.	Czy każdy zawód jest potrzebny?	zawodów.			
8.	Po co służby ratownicze?				
9.	Jakie zawody będą w przyszłości?				
10.	Jak opiekować się domowymi pupilami?				
11.	Jakie mamy hobby?				
12.	Czym różnią się nasze zainteresowania?				

13.	Co to jest ekologia?				
Klasy II					
1.	Dzień Kropki – poznanie swoich talentów.	Formy realizacji: zbiorowa, indywidualna, grupowa. Metody aktywizujące – burza mózgów, mapa myśli, dyskusja, praca w grupie, drama. Wykorzystanie środków multimedialnych. Wycieczki i spotkania z przedstawicielami różnych	I semestr roku szkolnego 2024/2025	Wychowawcy klas II	Wpisy tematów
2.	“Wykopki” - wycieczka edukacyjna. Zapoznanie z zawodem rolnika.				
3.	Bezpieczna droga do szkoły – spotkanie z policjantem.				
4.	Spotkanie z leśniczym - poznanie zawodu.				
5.	Jakie mamy kalendarze? - omówienie zawodu drukarza	zawodów.	II semestr roku szkolnego 2024/2025		
6.	Kim jest „detektyw”? - poznanie zawodu detektywa.				
7.	Jak zaprojektować wiosenną kreację? - poznanie zawodu projektanta ubrań.				
8.	Jakie ciekawe ptaki żyją w Polsce? – poznanie zawodu ornitologa.				

9.	Co mogę zrobić dla Ziemi? - poznanie zawodu ekologa.				
10.	Czy jest możliwe życie poza naszą planetą? - poznanie zawodu kosmonauty.				
11.	Kto lubi podróże? - poznanie zawodu podróżnika.				
12.	Jak dbać o własne bezpieczeństwo w wakacje? - poznanie zawodu ratownika GOPR i WOPR.				
Klasy III					
1.	Dzień Kropki – poznanie swoich talentów. Gala talentów – jesteśmy mistrzami!	Formy realizacji: zbiorowa, indywidualna, grupowa.	I i II semestr roku szkolnego 2024/2025	Wychowawcy klas III	Wpisy tematów
		Metody aktywizujące – burza mózgów, mapa myśli, dyskusja, praca w grupie, drama. Wykorzystanie środków multimedialnych			
2.	Bezpieczna droga do szkoły – spotkanie z policjantem.				
3.	Niespodzianka dla naszej Pani/ rozmowa na temat pracowników szkoły.				

4.	Wywiad z leśnikiem – przyroda i jej bogactwa.	Wycieczki i spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.			
5.	Prace w ogrodzie i na polu – praca rolnika, ogrodnika i sadownika.				
6.	Wirtualna podróż do wnętrza ziemi – praca górnika, geologa (bogactw naturalne węgiel, sól, gaz).				
7.	Tkaniny i dzianiny – praca krawca.				
8.	Różnorodne zjawiska atmosferyczne – czym zajmuje się meteorolog – kalendarz pogody.				
9.	Wędrówki ptaków – praca ornitologa.				
13.	Jak dbać o piękny uśmiech? – czym zajmuje się dentysta?				
14.	W świecie filmu i teatru -kto jest kim na planie filmowym i scenie/– osoby pracujące na planie i ich obowiązki.				

15.	Ekologia - praca służb komunalnych, zasady ochrony przyrody i segregacji odpadów.				
16.	Kto buduje dom/ od projektu do realizacji. Wskazywanie obowiązków różnych grup zawodowych pracujących w trakcie budowy domu.				
Orientacja zawodowa KLASY IV – VI					
1.	Zajęcia z wychowawcą klasy IV – VI				
	Działania realizowane przez wychowawcę zgodnie z opracowanym przez wychowawcę klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym.	Dyskusja, pogadanka, burza mózgów, wykład, praca w grupach, prezentacja	W trakcie roku szkolnego	Wychowawcy klas	Wpisy tematów
2.	Zajęcia z przedmiotów realizowanych w klasach IV – VI zgodnie z ramowym planem nauczania				
	Działania realizowane przez nauczycieli na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (paragraf. 3, pkt 3 rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w	Adekwatnie do indywidualnej pracy nauczyciela	W trakcie roku szkolnego	Nauczyciele przedmiotów	Wpisy tematów
	sprawie doradztwa zawodowego).				
3.	Zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w klasach IV – VI				

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (paragraf. 3, pkt 5 rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego).		Adekwatnie do indywidualnej pracy nauczyciela	W trakcie roku szkolnego	Nauczyciele, specjaliści prowadzący zajęcia	Wpisy w dzienniku elektronicznym
4.	Przygotowanie uczniów do konkursów				
Przygotowanie chętnych uczniów do konkursów		Udział w konkursach	Wg kalendarza	Nauczyciele, bibliotekarz	Protokoły
Doradztwo Zawodowe Oddziały klas VII, VIII					
1.	Zajęcia z wychowawcą klasy VII-VIII				
Działania realizowane przez wychowawcę zgodnie z opracowanym przez wychowawcę klasowym planem wychowawczo - profilaktycznym		Dyskusja, pogadanka, burza mózgów, wykład, praca w grupach, prezentacja	W trakcie roku szkolnego	Wychowawcy klas	Wpisy tematów
2.	Zajęcia z przedmiotów realizowanych w klasach VII – VIII zgodnie z ramowym planem nauczania				
Działania realizowane przez nauczycieli na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego (paragraf. 3, pkt 3 rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego)		Adekwatnie do indywidualnej pracy nauczyciela	W trakcie roku szkolnego	Nauczyciele przedmiotów	Wpisy tematów
sprawie doradztwa zawodowego)					

3.	Zajęcia z doradztwa zawodowego			
Tematy realizowane na zajęciach z doradztwa zawodowego w klasie VII: 1. Kim jest doradca zawodowy i gdzie go znaleźć? 2. Moje umiejętności - jakie są? Co lubię? 3. Czy to czego się uczę, przyda mi się w przyszłości? 4. Jakie wartości są dla mnie ważne? 5. Rozpoznaję swoje aspiracje i ograniczenia. 6. Wolontariat wstępem do kariery. 7. Jak długo się uczymy? 8. Szkoła podstawowa i dalsza edukacja – moja edukacyjna przygoda. 9. Zawody wokół nas. 10. Kim chcę zostać w przyszłości?	Warsztaty, wykłady, praca w grupach, praca samodzielna ucznia, pogadanka, dyskusja, prezentacja, projekcja filmu, ćwiczenia, zabawy, zadania indywidualne, testy.	W trakcie roku szkolnego	Magdalena Polak	Tematy w dzienniku
Tematy realizowane na zajęciach z doradztwa zawodowego w klasie VIII: 1. Moja marka osobista. 2. Ja i moje wartości - praca jako wartość w życiu człowieka.	Warsztaty, wykłady, praca w grupach, praca samodzielna ucznia, pogadanka, dyskusja, prezentacja, projekcja	W trakcie roku szkolnego	Magdalena Polak	Tematy w dzienniku

3. Współczesny rynek pracy – jakie jest twoje zdanie?	filmu, ćwiczenia, zabawy, zadnia indywidualne, testy.							
4. Zgadnij jaki to zawód?								
5. Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawienia siebie.								
6. Moje zasoby i preferencje, a oczekiwania pracodawców.								
7. Szkoła podstawowa i dalsza edukacja - jaką szkołę wybrać?								
8. Informację w zasięgu ręki, czyli poznaj ofertę szkół ponadpodstawowych.								
9. Marzenia z terminem ważności.								
10. Wybieram szkołę.								
4.					Zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w klasach V II – VIII			
Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (paragraf. 3, pkt 5 rozporządzenia MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego)					Adekwatnie do indywidualnej pracy nauczyciela	W trakcie roku szkolnego	Nauczyciele, specjaliści prowadzący zajęcia	Wpisy w dzienniku elektronicznym
5.	Przygotowanie uczniów do konkursów							
Przygotowanie uczniów do konkursów	Udział w konkursach	Wg kalendarza	Nauczyciele, bibliotekarz	Protokoły				

6. Inne działania podejmowane w ramach doradztwa zawodowego					
1.	Zapoznanie uczniów z aktualną ofertą edukacyjną szkół ponadpodstawowych	Przesyłanie informacji o rekrutacji, terminach i formach spotkań organizowanych przez szkoły w ramach „Dni otwartych”	Wg kalendarza	Wychowawcy klas nauczyciel doradca zawodowy	Informacje zamieszczone na stronie szkoły w zakładce “Doradztwo zawodowe”
2.	W miarę możliwości organizowanie spotkania z pracodawcami	Zapoznanie z ofertą kształcenia i zatrudnienia	Wg kalendarza	Wychowawcy klas, nauczyciel doradca zawodowy	Wpis w dzienniku elektronicznym
3.	Poznanie pracy bibliotekarza	Organizowanie spotkań autorskich, gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie bazy informacji edukacyjno – zawodowej.	Wg kalendarza	Nauczyciel bibliotekarz	
Działania skierowane do rodziców					
1.	Informacja dyrektora do rodziców w sprawie egzaminu ósmoklasisty	Zapoznanie z formułą egzaminu i dostosowaniami	marzec-maj 2025	Dyrektor	Informacja o spotkaniu
2.	Bądź menagerem talentu dziecka. Stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań.	Rozmowy w ramach wspólnego spotkania z rodzicami.	Wg kalendarza	Wychowawcy klas	Zapis w protokole z zebrania

3.	Uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych	Rozmowy w ramach wspólnego spotkania z	Wg kalendarza	Wychowawcy klas	Zapis w protokole z zebrania
	umiejętności przez dzieci.	rodzicami.			
4.	Poznanie zawodów – planowanie przyszłości. „Projekt Świat zawodów”.	Spotkania, warsztaty, wycieczki.	Październik 2024 maj 2025	Wychowawcy klas I-III	Roczne sprawozdanie z udziału w projekcie
5.	Spotkania z rodzicami w celu przedstawienia dzieciom wykonywanego zawodu.	Spotkania z rodzicami	Październik 2024 maj 2025	Wychowawcy grup przedszkolnych	Wpis w dzienniku elektronicznym